Fylkesmannen i Oppland

Nord-Aurdal kommune
Postboks 143
2901 Fagernes

Deres referanse		Dato	02.08.2018
Vår referanse	2018/4412-2 433.52 BBD		
Saksbehandler	Benedicte Broderstad, tlf. 61 26 60 55		
Avdeling	Miljøvernavdelingen		

Avslag på søknad om betinget skadefelling av en gaupe i Nord-Aurdal

Fylkesmannen i Oppland viser til søknad fra Nord-Aurdal kommune, på vegne av beitenæringa i Nord-Aurdal, av 26. juli 2018 om løyve til skadefelling av en gaupe i Nord-Aurdal.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, avslår Fylkesmannen i Oppland søknaden fra Nord-Aurdal kommune om løyve til skadefelling av gaupe. Vi har lagt vekt på at området ligger innenfor gaupeprioritert sone, og at terskelen for skadefelling skal være høyere innenfor enn utenfor sonen, jf. forvaltningsplanen og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. I tillegg har vi lagt vekt på at forsøk på skadefelling skal være rettet mot bestemte individ av gjeldende art, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, siste ledd. Et gjeldende prinsipp er at det skal gjøres en konkret vurdering i den pågående situasjonen i tråd med kravene nedfelt i gjeldende regelverk.

Bakgrunn
Nord- Aurdal kommune har på vegne av beitelaga i kommunen søkt om løyve til skadefelling av en gaupe. Det ble søkt muntlig om fellingstillatelse 26.7.18 på bakgrunn av et kadaverfunn. SNO har dokumentert skade fra gaupe på 1 lam 26.07.18, samt at det etter søknaden ble konstatert 1 lam med skader fra gaupe 29.07.18. Skadene var henholdsvis tre og to døgn gamle. Begge skadene oppsto i samme område, på Liaåsen i Nord-Aurdal kommune. Det har også denne beitesesongen vært en ytterligere skade fra gaupe, noe lengre nord 2.6.18.
Det ble i samråd med kommunen avtalt at vi skulle se an situasjonen noe, for å se om det dukket opp flere skader etter søk med kadaverhund i området. Siden 29.7.17 har det ikke vært meldt om flere gaupeskader i området.

Lovgrunnlaget
Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 9, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):
«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):
2
«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk
a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystem
b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom
c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig
d) (…)
Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (…)»

Rovviltforskrifta § 1 (formål):
«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.»

Rovviltforskrifta § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinga skadefelling):
«Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til
a. områdets betydning som beitemark
b. skadenes omfang og utvikling
c. potensialet for framtidige skader
d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være retta mot bestemte individ. Vedtak om felling skal være avgrensa til et bestemt området, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneieres jaktrett, jf. viltloven § 35.»

Ut ifra § 9 i rovviltforskriften kan Fylkesmannen gi løyve til felling, for å hindre framtidig skade innenfor ramma av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda ev. Miljødirektoratet, jf. Forskrifta hhv § 8 og § 13. Rovviltnemnda har i møte 24. mai 2018 vedtatt en kvote på 1 betinget løyve til skadefelling av gaupe i region 3. Innenfor gaupesona er 4-5 påviste skader, med minst et ferskt tilfelle, satt som veiledende terskel for skadefelling.

Fylkesmannens vurdering
Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt, og at artene opptrer i levedyktige bestander i deres naturlige tilholdsområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel vurderes opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke føre til at målet i § 5 blir fraveket, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Dette er konkretisert nærmere gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 3.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har brukt eksisterende kunnskap om gaupe i håndteringen av saken, jf. § 8. Gjennom statusrapporter fra Rovdata og annen informasjon fra overvåkinga og fra forsking på gaupe er det god kunnskap om den samlede

belastningen som gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Avgangen av gaupe utover naturlig død skjer i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling.

Fylkesmannen vurderer at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig og vi har derfor lagt liten vekt på førevar-prinsippet i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er ikke § 11 relevant her. Vi legger til grunn at den nasjonalt fastsette fordelinga av ynglinger av gaupe til de ulike forvaltningsregionene, og rovviltnemndas geografiske differensierte forvaltning av gaupe i Oppland oppfyller hensynene som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Nord-Aurdal kommune ligger innenfor gaupeprioritert sone, og terskelen for løyve til skadefelling skal derfor være høyere enn i beiteprioriterte områder, jf. forvaltningsplanen for rovvilt i region 3 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Forsøk på skadefelling skal være rettet mot bestemte individ av gjeldende art, jf. rovviltforskrifta § 9, siste ledd. Et gjeldende prinsipp er at det skal gjøres en konkret vurdering i den enkelte situasjonen i tråd med kravene nedfelt i gjeldende regelverk.

Bestandsmålet for gaupe er 5 årlige ynglinger i region 3. En oversikt viser at det var registrert 6 familiegrupper av gaupe i Oppland vinteren/våren 2017. Snittet for årene 2016-2018 ligger på 4,8 ynglinger i Oppland, og dermed litt under bestandsmålet. Tidligere har Oppland ligget på eller litt over bestandsmålet (2008 - 2018). Selv om man når målet for bestanden enkelte år, er fortsatt prinsippene i naturmangfoldloven og rovviltforskrifta gjeldende.

Skadene etter gaupe i Nord-Aurdal er så langt i år lave, med 3 stedfestede skader, og avgrensa i forhold til at Nord-Aurdal ligger i et yngleområde for gaupe. Her må man tåle en høyere terskel for skadefelling enn utenfor gaupesona. Videre har det ikke vært nye dokumenterte skader eller meldinger om gaupeaktivitet i området siden 29. juli, så man kan heller ikke snakke om en pågående skadesituasjon i stor grad. Fylkesmannen vurderer det derfor slik at det ikke er grunnlag for å gi løyve til skadefelling.

Vedtak
Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf.§§ 1 og 3, avslår Fylkesmannen i Oppland søknaden Nord-Aurdal kommune om løyve til skadefelling av gaupe.

Klagerett
Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven (Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.februar 1967, kapittel VI. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Steinar Fossum e.f.
Fung. avdelingsdirektør

Benedicte Broderstad
rådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:
Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM